

Ortopedi ve Travmatoloji’de Uzmanlık, Tez ve Yayıncılık: Tezden Yayınlara Dernek ve Dergilerin Önemi

Ülkemizde tıp eğitimi bitiminde mezunların yaklaşık %85,7’si Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) ile bir alanda uzmanlaşmayı tercih etmektedir.^[1] Uzmanlık alanı seçiminde kişisel ilgi ve yetenek, toplumun ilgili alana bakışı ve aile yönlendirmesi önemli rol oynarken,^[2] mesleki ve maddi tatmin, nöbet yükü, çalışma saatleri ve kariyer fırsatları gibi faktörler de seçim üzerinde önemli etkiye sahiptir. Ortopedi ve Travmatoloji ihtisası, 2021 yılında yayınlanan bir araştırmada 41 uzmanlık alanı içinde orta sıralarda yer almıştır.^[3]

Ortopedi ve travmatoloji alanında ortaya çıkan bilimsel yayınların büyük bölümü, ihtisas eğitimi sırasında tamamlanan uzmanlık tezlerine dayanmaktadır. Yayınların büyük oranda tezlerle sınırlı kalmasının ardındaki en önemli sebeplerden biri ülkemizde kas iskelet sistemi araştırmaları için köklü laboratuvar altyapısının yetersizliğidir. Diğer önemli etken ise, ihtisas sürecine genellikle araştırma altyapısına aşina olmadan başlanmasıdır. Bu kısıtlılığı aşmak için en etkili stratejilerden biri, lisans öğrencilerinin erken dönemde kas-iskelet sistemi araştırmalarına yönlendirilmesidir. Böylece mezuniyet sonrasında bu alana yönelim artabilir. Bununla birlikte, eğitim hastanelerinde yüksek klinik iş yükü ve standart bir araştırma programının eksikliği veya uygulanmaması, asistanların bilimsel çalışmalara zaman ayırmasını zorlaştırmaktadır [4]. Ayrıca, eğitim sorumlularının bilimsel araştırmalara ilgisi, ihtisas öğrencilerinin motivasyonunda kritik rol oynamaktadır. İstanbul’da yapılan bir çalışmada, nitelikli tezlerin hazırlanabilmesi için tez yazım sürecinin zaman çizelgesi ile disiplinli yönetilmesi ve programlara “Araştırma Eğitimi” rotasyonunun eklenmesinin önemli katkı sağlayacağı bildirilmiştir.^[5] Ne var ki, köklü üniversitelerimizin varlığına rağmen Türkiye’nin uluslararası ortopedi yayıncılığındaki etkisi halen sınırlıdır. Son yıllardaki bibliyometrik analizler, ülkemizdeki çok sayıda üniversite kliniğine rağmen akademik verimliliğin istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir.^[6,7]

Dergimizin bu sayısında yumuşak doku yabancı cisim yaralanmaları, kalça artroplastisi uygulanan hastalarda gluteus maksimus ve fascia lata tendon transferi, romatoid artrite bağlı metotratsat tedavisi gören hastalarda mitokondrial disfonksiyon, otofaji ve inflamasyon, osteoartritte işbirliğinin öneminin yanı sıra kalça artroplastisinde nadir görülen piyoderma gangrenosum olgusu ve geriatrik topluluklarda proksimal femur kırıklarının önlenmesi stratejisi ele alınmıştır.

Bu yayınlardan da görüleceği üzere akademik yayıncılıkta ulusal dernekler ve dergilere stratejik rol düşmektedir. Buradan yola çıkarak aşağıda sıralanan hususlara odaklanılabileceği görüşü oluşmuştur.

Bu veriler, ulusal akademik dernekler ve onların resmi yayın organı olan dergilerin daha etkin bir liderlik üstlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Dernek ve dergi yönetimleri;

- Araştırma için istikrarlı ve liyakat esaslı bir akademik ortam oluşturmali,
- Nitelikli lisans ve uzmanlık öğrencilerinin akademik alana yönlendirilmesini teşvik etmeli,
- Araştırma yöntemleri, istatistik ve bilimsel yazım kurslarını özendirmeli,
- Ülke içindeki ve dışındaki araştırma altyapılarına erişimi kolaylaştırmalı,
- Öğrenci araştırma toplulukları ve genç akademisyenler desteklemelidir.

Ayrıca, uluslararası iş birlikleri ve disiplinler arası çalışmalar, akademik etkinin artmasında kritik rol oynamaktadır. Dergiler bu projelerde köprü görevi üstlenerek genç araştırmacıların görünürlüğünü artırabilir.

Bilimsel yayıncılığın temelini oluşturan nitelikli araştırmaların üretilmesi ve yayımlanması, yalnızca bireysel çabalarla değil; dernekler, dergiler, eğitim kurumları ve araştırma topluluklarının koordineli stratejileriyle mümkün olacaktır. Bu nedenle kapsamlı bir kök neden analizi ile mevcut engellerin belirlenmesi, kas-iskelet sistemi araştırmalarında yeni bir ivme kazandıracaktır.

Kariyerinin erken döneminde araştırma ekosistemine dahil olan bir öğrenci, sadece güçlü bilimsel sonuçlar üretmekle kalmaz; bu sonuçları sunma, yayıma hazırlama ve doğru dergiyi seçme konularında da yetkinleşir. Böylece, ülkemizde ortopedi ve travmatoloji alanında çok daha sağlıklı bir akademik ortam oluşturulabilir.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Feza Korkusuz

Editör

KAYNAKLAR

1. Açıkgöz B, Ekemen A, Zorlu I, Yüksel NA, Ayoğlu FN. Tıp öğrencilerinde uzmanlaşma eğilimi, uzmanlık alan seçimi ve etkileyen faktörler. Mersin Univ Sağlık Bilim Derg 2019;12(1):113-25. Turkish. [\[CrossRef\]](#)
2. Cansever İH, Metin A, Kişi M. Tıp öğrencilerinin tıpta uzmanlık tercihlerini etkileyen faktörler üzerine sistematik derleme. OPUS 2020;15(27):791-812. Turkish. [\[CrossRef\]](#)
3. Balcı Yapalar AN, Uçar A, Yüce S, Ataç Ö. Tıpta uzmanlık seçimini etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi. İst Tıp Fak Derg 2021;84(1):120-9. Turkish. [\[CrossRef\]](#)
4. Gürsoy S. Türkiye’de ortopedi ve travmatoloji asistanı olmak. TOTBİD Derg 2014;13:496–9. [\[CrossRef\]](#)
5. Dırvar F, Cengiz Ö, Uzun Dırvar S, Tunç OD, Yıldırım T. Thesis and research education of Orthopedics and Traumatology Residents: A Questionnaire Study in Istanbul. Tıp Eğitimi Dünyası 2019;18(56):45-55. [\[CrossRef\]](#)
6. Korkmaz T, Afacan MY, Elibollar C, Cıbıkcı AOG, Karaismailoğlu B, Seker A. A bibliometric analysis of Turkish orthopedics and traumatology in high-impact global literature over a decade (2014-2023). Acta Orthop Traumatol Turc 2025 August 27. English. doi:10.5152/j.aott.2025.25362. Epub ahead of print.
7. Kıvrak A, Ulusoy İ. Analyzing Turkey’s Impact on Orthopedic Literature: A Bibliometric Study. Acıbadem Univ Sağlık Bilim Derg 2023;14(4):549-53. [\[CrossRef\]](#)